

Bryssel 30.10.2019
COM(2019) 552 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-
NEUVOSTOLLE JA NEUVOSTOLLE**

Kahdeskymmenes raportti edistymisestä kohti toimivaa ja todellista turvallisuusunionia

I. JOHDANTO

Tämä on kahdeskymmenes raportti edistymisestä kohti toimivaa ja todellista turvallisuusunionia. Siinä käsitellään seuraavien kahden pääpilarin alalla tapahtunutta kehitystä: terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden ja niiden tukimekanismien torjunta sekä puolustusvalmiuden ja selviytymiskyvyn parantaminen kyseisten uhkien varalta.

Turvallisuus on ollut Junckerin komission asialistan kärjessä alusta alkaen. Huhtikuussa 2015 hyväksyttiin Euroopan turvallisuusagenda¹ ja huhtikuussa 2016 annettiin tiedonanto toimivan ja todellisen turvallisuusunionin perustamisen valmistelusta². Niiden pohjalta EU reagoi koordinoitusti terrori-iskuihin ja muihin kasvaviin turvallisuushaasteisiin, mikä on edistänyt merkittävästi EU:n kollektiivista turvallisuutta³. On yhä ilmeisempää, että nykyiset turvallisuushaasteet – olipa kyse sitten terrorismista, järjestäytyneestä rikollisuudesta, kyberhyökkäyksistä, disinformaatiosta tai muista kehittyvistä kyberuhkista – ovat yhteisiä uhkia. Sellainen kollektiivisen turvallisuuden taso, jota EU:n kansalaiset perustellusti edellyttävät ja odottavat, voidaan saavuttaa ainoastaan yhteistyöllä. Yhteisymmärrys tästä asiasta on ollut perustana edistymiselle kohti toimivaa ja todellista turvallisuusunionia. Kansalaisten suojelemisen parissa työskentelevien kansallisten viranomaisten tarpeiden perusteella on EU:n tasolla annettavassa tuessa keskitytty lainsäädännöllisiin ja operatiivisiin toimenpiteisiin, joiden yhteydessä yhteisellä toiminnalla voi olla vaikutusta jäsenvaltioiden turvallisuuteen. Tätä työtä on tehty tiiviissä yhteistyössä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa, ja siitä on kerrottu täysin avoimesti suurelle yleisölle. Sen yhteydessä on myös noudatettu kaikilta osin perusoikeuksia, sillä unionin turvallisuus voidaan varmistaa ainoastaan silloin, kun kansalaiset voivat luottaa perusoikeuksien kunnioittamiseen.

EU on **torjunut terrorismia** kaventamalla terroristien tilaa toimia. Uudet säännöt vaikeuttavat terroristien mahdollisuuksia hankkia räjähteitä, ampuma-aseita ja rahoitusta ja rajoittavat heidän liikkumistaan. EU on tehostanut **tiedonvaihtoa**, jotta etulinjassa työskentelevillä, poliiseilla ja rajavartijoilla, olisi tehokas pääsy tarkkoihin ja kattaviin tietoihin. Samalla on hyödynnetty parhaalla tavalla olemassa olevia tietoja, korjattu puutteita ja poistettu katvealueita. Jotta vapaan liikkuvuuden alue ilman sisärajarakastuksia on turvallinen, edellytyksenä on ulkorajojen vahva suojaaminen. Euroopan parlamentti ja neuvosto pääsivät maaliskuussa 2019 yhteisymmärrykseen entisestään vahvistetusta ja täysin varustellusta **eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta**. Uuden asetuksen on määrä tulla voimaan joulukuun alussa 2019. EU on tarjonnut paikallisten yhteisöjen toimijoille foorumin ja rahoitusta **radikalisoitumisen torjumista ja väkivaltaisen ääriajattelun ehkäisemistä** koskevien parhaiden käytäntöjen vaihtamista varten ja ehdottanut uusia sääntöjä, joilla terroristinen verkkosisältö poistetaan tehokkaasti. EU:n tuki on auttanut **parantamaan kaupunkien kykyä selvitä** hyökkäyksistä. Toimintasuunnitelmat tukevat julkisten tilojen suojelemista ja parantavat toimintavalmiutta kemiallisia, biologisia sekä säteily- ja ydinturvallisuuteen liittyviä riskejä vastaan. EU on torjunut **kyberturvallisuuteen liittyviä ja kyberympäristön hyväksikäyttöön perustuvia uhkia**. Se on hyväksynyt uuden EU:n kyberturvallisuusstrategian ja asiaan liittyvää lainsäädäntöä ja torjunut **disinformaatiota**, jotta vaalejamme voidaan suojella paremmin. **Kriittisen digitaalisen infrastruktuurimme** turvallisuuden parantamista jatketaan. Tähän kuuluu yhteistyön tehostaminen **5G-verkkojen**

¹ COM(2015) 185 final (28.4.2015).

² COM(2016) 230 final (20.4.2016).

³ Ks. edeltävät raportit edistymisestä kohti toimivaa ja todellista turvallisuusunionia: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-security/legislative-documents_en.

kyberturvallisuuden osalta koko Euroopassa.

Tekemistä on silti vielä paljon. Suorana verkkolähetyksenä esitetty hyökkäys synagogaan ja kahden kansalaisen surma Hallessa, Saksassa, 9. lokakuuta 2019 oli järkyttävä muistutus väkivaltaisen äärioikeistolaisuuden ja juutalaisvihan uhkasta. Se nosti myös jälleen kerran esille sen, kuinka internetiä käytetään väärin terroristisen propagandan levittämisessä, ja siten **tarpeen laatia EU:n laajuiset säännöt terroristisen verkkosisällön poistamisesta**. Oikeus- ja sisäasioiden neuvosto keskusteli 7.–8. lokakuuta 2019 väkivaltaisesta äärioikeistolaisuudesta ja terrorismista. Se korosti tarvetta lisätä toimia, joihin kuuluu muun muassa laittoman äärioikeistolaisen sisällön leviämisen torjuminen verkossa ja verkon ulkopuolella. Samoihin aikoihin tapahtunut kolmen poliisin ja yhden muun työntekijän murha Pariisin pääpoliisiasemalla 3. lokakuuta 2019 osoittaa, että jihad-terrorismin uhka on yhä todellinen ja että käynnissä olevia toimia jäsenvaltioiden tukemiseksi tämän uhkan torjumisessa on jatkettava. Isisin/Da'eshin vangittujen jäsenten pakemmisella Pohjois-Syyrian viimeaikaisten tapahtumien yhteydessä voi olla vakavia vaikutuksia turvallisuuteen Euroopassa. On tärkeää, että jäsenvaltiot hyödyntävät olemassa olevia tietojärjestelmiä kokonaisvaltaisesti, jotta ne voivat havaita ja tunnistaa terrorismiin syyllistyvät vierastaistelijat, kun nämä ylittävät ulkorajoja. Myös taistelukenttätietoja käytetään, kun terrorismiin syyllistyviä vierastaistelihoita asetetaan syytteeseen.

Tässä raportissa kerrotaan viimeaikaisesta edistymisestä kohti toimivaa ja todellista turvallisuusunionia ja nostetaan esiin toiminta-alueita, joilla tarvitaan lisätoimia. Raportissa esitetään tilannekatsaus **5G-verkkojen kyberturvallisuuden** osalta sovittujen toimenpiteiden täytäntöönpanosta ja erityisesti 9. lokakuuta 2019 julkaistusta **EU:n riskinarviointiraportista ja disinformaation torjunnasta**.

Raportissa keskitytään erityisesti turvallisuusunionissa tehtävän yhteistyön **ulkoiseen ulottuvuuteen**, jonka osalta EU on allekirjoittanut kahdenväliset **terrorismin vastaiset järjestelyt** Albanian ja Pohjois-Makedonian tasavallan kanssa. Siinä käsitellään myös edistymistä kolmansien kumppanimaiden kanssa **matkustajarekisteritietojen** vaihtamisessa tehtävässä yhteistyössä. Lisäksi komissio esitti yhdessä tämän raportin hyväksymisen kanssa pyynnön saada käynnistää neuvottelut EU:n ja **Uuden-Seelannin** välisestä sopimuksesta henkilötietojen vaihdosta vakavan rikollisuuden ja terrorismin torjumiseksi.

II. LAINSÄÄDÄNTÖPRIORITEETTIENTÄN TOTEUTTAMINEN

1. Radikalisoitumisen ehkäiseminen verkossa ja yhteisöissä

Radikalisoitumisen ehkäiseminen on terrorismin aiheuttamien uhkien torjumiseksi toteutettavien EU:n toimien kulmakivi. Tältä osin terroristien toiminnan merkittävin taistelukenttä 2000-luvulla on ollut internet. Tiloissa, joissa radikalisoituneet yksilöt voivat olla yhteydessä toisiinsa ja jakaa sisältöä, voivat kehittyä sekä jihad-ääriliikkeiden että äärioikeistolaisten maailmanlaajuiset ja laajenevat verkostot. Siksi komissio jatkaa kaksitahoista lähestymistapaansa verkossa tapahtuvaa radikalisoitumista vastaan. Sen yhteydessä laittoman terroristisen verkkosisällön poistamista varten ehdotettujen sääntöjen on määrä vahvistaa vapaaehtoista kumppanuutta verkkoalustojen kanssa.

Tämän kannalta tärkeässä osassa on **verkossa tapahtuvan terroristisen sisällön levittämisen estämisestä annettu lainsäädäntöehdotus**. Se sisältää selvät säännöt ja suojatoimet, joiden mukaan verkkoalustojen on poistettava terroristinen sisältö tunnin kuluessa toimivaltaisten viranomaisten lähettämän perustellun pyynnön vastaanottamisesta ja

toteutettava ennakoivia toimenpiteitä, jotka ovat oikeassa suhteessa terroristiselle sisällölle altistumisen tasoon.⁴ Toimielinten väliset neuvottelut Euroopan parlamentin ja neuvoston välillä ovat käynnissä, ja ensimmäinen kolmikantakokous järjestettiin 17. lokakuuta 2019. Kun otetaan huomioon terroristisen verkkosisällön aiheuttama uhka, komissio kehottaa lainsäätäjiä pääsemään yhteisymmärrykseen lainsäädäntöehdotuksesta vuoden 2019 loppuun mennessä.

Lainsäädäntöehdotus täydentää **EU:n internetfoorumin** välityksellä tapahtuvaa vapaaehtoista kumppanuutta internetpalveluntarjoajien ja muiden sidosryhmien kanssa. Tämä vuonna 2015 perustettu foorumi on kannustanut internetpalveluntarjoajia toimimaan ennakoivasti, jotta ne voisivat tunnistaa ja poistaa terroristisen verkkosisällön. Foorumi on myös viitoittanut tietä toimialajohtoiselle aloitteelle ”yhteisestä avainsanatietokannasta”⁵ ja maailmanlaajuisen terrorisminvastaisen internetfoorumin perustamiselle. EU:n lainvalvontaviraston Europolin osana toimivalla internetsisältöä koskevia ilmoituksia tekevällä EU:n yksiköllä on ollut keskeinen merkitys internetpalveluntarjoajien kanssa tehtävän yhteistyön vahvistamisessa ja EU:n internetfoorumin yleisten tavoitteiden edistämisessä. EU:n jäsenvaltiot ja internetpalveluntarjoajien johtavat edustajat sitoutuivat 7. lokakuuta 2019 järjestetyssä EU:n internetfoorumin viimeisimmässä ministerikokouksessa tekemään yhteistyötä niin kutsutun **EU:n kriisisäännösten** puitteissa. EU:n kriisisäännöstyössä on määritetty kynnsarvot tehostettua yhteistyötä varten ja luotu uusia tapoja tehostaa kriiseihin reagoimista. Tämä työ on osa kansainvälisen tason ponnisteluja, joilla Christchurchin toimintakehotus⁶ pannaan täytäntöön. Sen avulla pyritään varmistamaan koordinoitu ja nopea reagointi, jotta voidaan torjua terroristisen tai äärioikeistolaisen viraali- ja verkkosisällön leviämistä.

Näiden verkossa tapahtuvan radikalisoitumisen estämistä koskevien toimenpiteiden lisäksi komissio tukee jatkossakin kansallisen ja paikallisen tason ponnisteluja, joilla **estetään ja torjutaan radikalisoitumista kentällä**. EU antaa radikalisoitumisen torjunnan EU-verkostossa saadun laaja-alaisen kokemuksen ja asiantuntemuksen pohjalta kohdennettua tukea paikallisille toimijoille, kuten kaupungeille⁷, ja tarjoaa mahdollisuuksia toimijoiden, tutkijoiden ja päätöksentekijöiden väliselle vaihdolle. Verkosto on antanut esimerkiksi ohjeita ja järjestänyt työpajoja toimivaltaisten viranomaisten tukemiseksi konfliktialueilta peräisin olevien lasten käsittelyssä⁸. Radikalisoitumisen torjunnan EU-verkostossa toteutettujen toimien jatkuvuuden varmistamiseksi komissio on käynnistänyt uutta puitesopimusta koskevan menettelyn Sopimuksen arvoksi arvioidaan 61 miljoonaa euroa neljän vuoden ajalla ja sen on määrä tulla voimaan vuonna 2020⁹.

⁴ COM(2018) 640 final (12.9.2018).

⁵ Yritysten yhteenliittymän luoma työkalu yhteistyön helpottamiseksi, jotta voidaan estää terroristisen sisällön levittäminen eri alustoilla.

⁶ Ranskan presidentti Emmanuel Macron ja Uuden-Seelannin pääministeri Jacinda Ardern kutsuivat Christchurchissa, Uudessa-Seelannissa, 15. maaliskuuta 2019 tehtyjen hyökkäysten seurauksena maailman johtajat ja verkkoalustat Pariisiin 15. toukokuuta 2019 Christchurchin toimintakehotuksen julkistamista varten. Puheenjohtaja Juncker kannatti toimintakehotusta ja ilmoitti EU:n kriisisäännösten kehittämistä.

⁷ Ks. kaupunkien kanssa turvallisuuden alalla tehtävästä yhteistyöstä myös kohta V.2, joka koskee toimintavalmiutta ja suojelua sekä erityisesti julkisten tilojen suojelua.

⁸ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/ran-papers/docs/issue_paper_child_returnees_from_conflict_zones_112016_en.pdf

⁹ Puitesopimus on jaettu kahteen erään seuraavasti: 29 000 000 euroa on tarkoitettu tukemaan radikalisoitumisen torjunnan EU-verkoston toimintaa seuraavien neljän vuoden aikana. Lisäksi 32 000 000

Jotta terroristisen verkkosisällön aiheuttamaa uhkaa voidaan torjua, komissio kehottaa Euroopan parlamenttia ja neuvostoa

- saattamaan päätökseen neuvottelut lainsäädäntöehdotuksesta **terroristisen verkkosisällön** leviämisen torjumisesta vuoden loppuun mennessä.

2. *Vahvemmat ja älykkäämmät tietojärjestelmät sisäisen turvallisuuden, rajaturvallisuuden ja muuttoliikkeen hallinnan tueksi*

EU on tehostanut tiedonvaihtoa, mikä on helpottanut henkilöllisyyspetosten torjuntaa¹⁰, tehostanut rajatarkastuksia¹¹, nykyaikaistanut Euroopan laajuisia lainvalvontatietokantoja¹², poistanut tietoaukkoja¹³ ja vahvistanut EU:n lainvalvontavirastoa Europolia¹⁴. Tässä yhteydessä keskeistä on **EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuus**¹⁵, joka tarkoittaa olemassa olevien tietojen hyödyntämistä parhaalla mahdollisella tavalla ja katvealueiden poistamista. Kun etulinjassa työskentelevien tarpeisiin vastataan, yhteentoimivuuden myötä tiedot ovat nopeammin ja järjestelmällisemmin lainvalvojien, rajavartioiden ja maahanmuuttoviranomaisten saatavilla, mikä auttaa parantamaan sisäistä turvallisuutta ja rajaturvallisuutta.

Yhteentoimivuus ja kaikki siihen liittyvä innovointi hyödyttävät kuitenkin sisäisen turvallisuuden, rajaturvallisuuden ja muuttoliikkeen hallintaa kentällä vain siinä tapauksessa, että kukin jäsenvaltio panee tähän liittyvän lainsäädännön täytäntöön kaikilta osin. Siksi

---

eurolla on tarkoitus parantaa jäsenvaltioiden ja kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten sekä ensisijaisten kolmansien maiden valmiuksia radikalisoitumisen tehokkaaseen torjuntaan. Tämä tapahtuu erityisesti tarjoamalla verkostoitumismahdollisuuksia, kohdennettuja ja tarvelähtöisiä palveluja sekä tutkimuksia ja analyyseja.

¹⁰ Asetus (EU) 2019/1157 (20.6.2019) unionin kansalaisten henkilökorttien sekä oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen käyttäville unionin kansalaisille ja heidän perheenjäsenilleen myönnettävien oleskeluasiakirjojen turvallisuuden lisäämisestä.

¹¹ Schengenin tietojärjestelmän avulla kaikille kansalaisille ulkorajoilla tehtävien järjestelmällisten tarkastusten käyttöönotto. Kaikki Schengen-valtiot sekä Romania, Bulgaria, Kroatia ja Kypros soveltavat huhtikuussa 2017 käyttöön otettuja sääntöjä asiaankuuluvien tietokantojen käyttöön perustuvista järjestelmällisistä ulkorajoilla tehtävistä tarkastuksista. Näiden sääntöjen mukaan tilapäiset poikkeukset ovat mahdollisia maa- ja merirajoilla, mutta ainoastaan EU:n kansalaisten osalta, jos matkustajavirtoihin kohdistuu kohtuuttomia vaikutuksia. Kuusi jäsenvaltiota / Schengenin säännöstöön osallistuvaa maata (Kroatia, Suomi, Unkari, Latvia, Norja ja Slovenia) ovat ilmoittaneet tällaisista poikkeuksista. Iltarajojen osalta mahdollisuus poiketa järjestelmällisiä tarkastuksia koskevista säännöistä päättyi huhtikuussa 2019.

¹² Vahvistettu Schengenin tietojärjestelmä (asetus (EU) 2018/1860 (28.11.2018), asetus (EU) 2018/1861 (28.11.2018), asetus (EU) 2018/1862 (28.11.2018)) ja kolmansien maiden kansalaisia koskeva eurooppalainen rikosrekisteritietojärjestelmä (asetus (EU) 2019/816 (17.4.2019)). Schengenin tietojärjestelmän vahvistamiseen sisältyy yleinen velvollisuus tallentaa järjestelmään terrorismiin liittyviä kuulutuksia.

¹³ EU:n rajanylitystietojärjestelmä (asetus (EU) 2017/2226 (30.11.2017)) ja EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmä (asetus (EU) 2018/1240 (12.9.2018) ja asetus (EU) 2018/1241 (12.9.2018)).

¹⁴ Europolin roolia on vahvistettu viime vuosina merkittävästi sekä kattavuuden että syvyyden osalta. Virastoa vahvistettiin hyväksymällä Europol-asetus vuonna 2016 (asetus (EU) 2016/794 (11.5.2016)). Jäsenvaltiot ovat lisänneet merkittävästi Europolin kanssa ja sen välityksellä jakamiensa tietojen määrää. Euroopan terrorismintorjuntakeskuksen perustaminen on vahvistanut Europolin analyyttisiä valmiuksia terrorismiin liittyvissä tapauksissa. Europolin talousarviota on kasvatettu johdonmukaisesti viime vuosien aikana 82 miljoonasta eurosta vuonna 2014 yhteensä 138 miljoonaan euroon vuonna 2019. Neuvottelut vuoden 2020 talousarviosta ovat käynnissä.

¹⁵ Asetus (EU) 2019/817 (20.5.2019) ja asetus (EU) 2019/818 (20.5.2019).

yhteentoimivuuden **täytäntöönpano** on ensisijaista turvallisuusunionissa sekä poliittisella että teknisellä tasolla. Komissio ja vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisen tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto (eu-LISA) tukevat jäsenvaltioita tarjoamalla asiantuntemusta ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa. Ne käyttävät tässä yhteydessä kansallisten koordinaattorien verkostoa ja laativat tulostaulun, joka tuo käyttöön tehokkaat valvonta- ja koordinoitijärjestelyt. EU:n virastojen, kaikkien jäsenvaltioiden ja Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden välinen tiivis yhteistyö on ensisijaisen tärkeää, jotta sisäiseen turvallisuuteen, rajaturvallisuuteen ja muuttoliikkeen hallintaan liittyvien EU:n tietojärjestelmien täyttää yhteentoimivuutta koskeva kunnianhimoinen tavoite saavutetaan viimeistään vuonna 2020.

Euroopan parlamentin ja neuvoston on vielä saatettava tähän liittyvä **lainsäädäntötyö päätökseen**. Kaikkien vireillä olevien lainsäädäntöehdotusten nopea hyväksyminen on välttämätöntä, jotta voidaan varmistaa täydellisen ja oikea-aikaisen yhteentoimivuuden käyttöönotto. Ensinnäkin osana **EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmän** teknistä täytäntöönpanoa asiaankuuluviin asetuksiin¹⁶ on tehtävä teknisiä muutoksia, jotta järjestelmä voidaan perustaa kokonaisuudessaan. Komissio kehottaa Euroopan parlamenttia vauhdittamaan näihin teknisiin muutoksiin liittyvää työtään, jotta toimielinten väliset neuvottelut voidaan käynnistää mahdollisimman pian. Toiseksi toimielinten väliset neuvottelut toukokuussa 2018 esitetystä ehdotuksesta nykyisen **viisumitietojärjestelmän**¹⁷ vahvistamisesta ja parantamisesta ovat yhä käynnissä. Komissio kehottaa 22. lokakuuta 2019 järjestetyn ensimmäisen kolmikantakokouksen perusteella molempia lainsäädäntövallan käyttäjiä saattamaan neuvottelut nopeasti päätökseen. Kolmanneksi yhteisymmärrykseen ei ole vielä päästy komission toukokuussa 2016 esittämästä ehdotuksesta **Eurodac-järjestelmän** soveltamisalan laajentamisesta¹⁸. Ehdotuksen mukaan järjestelmään tallennettaisiin turvapaikanhakijoiden ja ulkorajan laittoman ylityksen yhteydessä kiinni otettujen henkilöiden lisäksi myös EU:ssa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten sormenjäljet ja asiaankuuluvat tiedot. Ehdotetuilla muutoksilla pidennettäisiin myös EU:hun laittomasti saapuvien henkilöiden sormenjälkien ja asiaankuuluvien tietojen säilyttämisaikaa. Komissio kehottaa lainsäädäntövallan käyttäjiä hyväksymään ehdotuksen.

Jotta EU:n tietojärjestelmiä voidaan vahvistaa sisäisen turvallisuuden, rajaturvallisuuden ja muuttoliikkeen hallinnan osalta, komissio kehottaa Euroopan parlamenttia ja neuvostoa

- jatkamaan työtä yhteisymmärryksen saavuttamiseksi nopeasti **EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmän** perustamisen kannalta välttämättömistä ehdotetuista teknisistä muutoksista
- käymään nopeasti neuvottelut ehdotuksesta nykyisen **viisumitietojärjestelmän** vahvistamiseksi ja saattamaan ne päätökseen
- hyväksymään lainsäädäntöehdotuksen **Eurodac-järjestelmästä** (*yhteisen julistuksen mukainen prioriteetti*).

3. Terroristien toimintatilan kaventaminen

¹⁶ Asetus (EU) 2018/1240 (12.9.2018) ja asetus (EU) 2018/1241 (12.9.2018).

¹⁷ COM(2018) 302 final (16.5.2018).

¹⁸ COM(2016) 272 final (4.5.2016).

EU on ryhtynyt päättäväisiin toimiin terroristien toimintatilan kaventamiseksi. Uudet säännöt vaikeuttavat terroristien ja muiden rikollisten mahdollisuuksia hankkia räjähteitä¹⁹, ampumaseiteja ja rahoitusta²⁰ ja rajoittavat heidän liikkumistaan²¹.

Jotta voitaisiin vahvistaa oikeudellisia toimia terrorismin torjumiseksi, Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virasto (Eurojust) perusti 1. syyskuuta 2019 **Euroopan oikeudellisen terrorismintorjuntaan liittyvän rekisterin**. Rekisteriin kerätään oikeudellisia tietoja, jotta terrorismirikoksista epäiltyjä vastaan käytävien oikeudenkäyntien välille voidaan muodostaa yhteyksiä. Tällä tavoin vahvistetaan syyttäjien välistä koordinoitua terrorismin torjuntaan liittyvissä tutkintatoimissa, joilla voi olla rajatylittäviä vaikutuksia.

Lisäponnisteluja kuitenkin tarvitaan, jotta tutkintatoimia voidaan tukea ja helpottaa rajatylittävissä tapauksissa, erityisesti silloin kun on kyse lainvalvontaviranomaisten mahdollisuudesta **saada sähköistä todistusaineistoa**. Mitä tulee huhtikuussa 2018 esitettyihin lainsäädäntöehdotuksiin²², jotka koskevat sähköisen todistusaineiston rajatylittävän saatavuuden parantamista rikostutkinnoissa, Euroopan parlamentti ei ole vielä hyväksynyt neuvottelukantaansa, mitä ennen lainsäädäntövallan käyttäjät eivät voi käynnistää neuvotteluja. Komissio kehottaa Euroopan parlamenttia edistämään tätä lainsäädäntöehdotusta, jotta lainsäädäntövallan käyttäjät voivat pyrkiä hyväksymään sen nopeasti. Komissio osallistuu myös EU:n sisäisiä sääntöjä koskevan ehdotuksensa pohjalta **kansainvälisiin neuvotteluihin**, jotka koskevat sähköisen todistusaineiston rajatylittävän saatavuuden parantamista. Komissio ja Yhdysvaltojen viranomaiset järjestivät 25. syyskuuta 2019 ensimmäisen virallisen neuvottelukierroksen, joka koski **EU:n ja Yhdysvaltojen välistä sopimusta sähköisen todistusaineiston rajatylittävästä saatavuudesta**. Seuraava kierros on määrä järjestää 6. marraskuuta 2019. Käynnissä olevien **Euroopan neuvostossa tehdyn tietoverkkorikollisuutta koskevan Budapestin yleissopimuksen toista lisäpöytäkirjaa** koskevien neuvottelujen osalta komissio osallistui EU:n puolesta neuvottelutuntuihin heinäkuussa, syyskuussa ja lokakuussa 2019. Vaikka näissä neuvotteluissa on edistytty hyvin, useita unionin kannalta huomattavan tärkeitä kysymyksiä, kuten tietosuojaa koskevia takeita, ei ole vielä ratkaistu. Neuvottelut toisesta lisäpöytäkirjasta jatkuvat marraskuussa 2019 ja vuoden 2020 aikana. Molemmissa neuvotteluissa on tärkeää edetä nopeasti, jotta voidaan edistää kansainvälistä yhteistyötä sähköisen todistusaineiston jakamisessa ja varmistaa samalla yhdenmukaisuus EU:n lainsäädännön ja sen mukaisten jäsenvaltioiden velvollisuuksien kanssa ja ottaa myös huomioon EU:n lainsäädännön tuleva kehitys.

Rahanpesun osalta esitettyjen huolenaiheiden seurauksena Euroopan parlamentti hyväksyi 19. syyskuuta 2019 **päätöslauselman rahanpesun vastaisen unionin lainsäädännön täytäntöönpanon tilanteesta**²³ vastauksena komission 24. heinäkuuta 2019 hyväksymään neljän rahanpesun vastaisen kertomuksen pakettiin²⁴. Euroopan parlamentti kehotti

¹⁹ Asetus (EU) 2019/1148 (20.6.2019) räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä. Asetus tuli voimaan 31. heinäkuuta 2019, ja sitä sovelletaan 18 kuukauden kuluttua sen voimaantulosta.

²⁰ Direktiivi (EU) 2019/1153 (11.7.2019) säännöistä, joilla helpotetaan rahoitus- ja muiden tietojen käyttöä tiettyjen rikosten ennalta estämistä, paljastamista, tutkimista tai niihin liittyviä syytetoimia varten.

²¹ Schengenin tietojärjestelmän avulla kaikille kansalaisille ulkorajoilla tehtävien järjestelmällisten tarkastusten käyttöönotto.

²² COM(2018) 225 final (17.4.2018) ja COM(2018) 226 final (17.4.2018).

²³ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2019-0022_FI.html

²⁴ Kertomus sisämarkkinoihin vaikuttavista ja rajat ylittäviin toimiin liittyviä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskejä koskevasta arvioinnista (COM(2019) 370 final (24.7.2019)), kertomus jäsenvaltioiden pankkitileihin liittyvien kansallisten keskitettyjen automatisoitujen mekanismien (keskitettyjen

jäsenvaltioita varmistamaan rahanpesun torjuntaa koskevien direktiivien asianmukaisen ja nopean täytäntöönpanon. Lisäksi Euroopan parlamentti kehotti komissiota arvioimaan, olisiko rahanpesun torjuntaa koskeva asetus sopivampi väline kuin direktiivi ja tarvitaanko rahanpesun selvittelykeskuksia varten koordinointi- ja tukimekanismeja.

Jotta lainvalvontaviranomaiset pääsisivät käyttämään paremmin sähköistä todistusaineistoa, komissio kehottaa Euroopan parlamenttia ja neuvostoa

- pääsemään nopeasti yhteisymmärrykseen lainsäädäntöehdotuksista, jotka koskevat **sähköistä todistusaineistoa** (*yhteisen julistuksen mukainen prioriteetti*).

4. Kyberturvallisuuden parantaminen

Kyberturvallisuuden parantaminen on yhä keskeinen osa pyrkimystä kohti toimivaa ja todellista turvallisuusunionia. Kun EU pani täytäntöön vuoden 2017 kyberturvallisuusstrategian²⁵, se vahvisti selviytymiskykyään vaikeuttamalla sitä vastaan tehtäviä hyökkäyksiä ja nopeuttamalla toipumistaan. Lisäksi EU vahvisti pelotettaan lisäämällä hyökkääjien todennäköisyyttä jäädä kiinni ja tulla rangaistuiksi, ja tässä se muun muassa hyödynsi EU:n yhteistä diplomaattista vastausta haitallisiin kybert toimiin. EU tukee myös jäsenvaltioita verkkohyökkäysten torjunnassa panemalla täytäntöön EU:n kyberpuolustuspolitiikan kehityksen.²⁶

Kesäkuussa 2019 voimaan tulleen kyberturvallisuusasetuksen²⁷ myötä on muotoutumassa **EU:n kyberturvallisuuden sertifiointikehys**. Sertifiointi on ratkaisevaa, jotta voidaan parantaa digitaalisten sisämarkkinoiden kannalta olennaisten tuotteiden ja palvelujen turvallisuutta ja lisätä niitä kohtaan tunnettua luottamusta. Sertifiointikehys tuo käyttöön EU:n laajuisia sertifiointijärjestelyjä kattavien sääntöjen, teknisten vaatimusten, standardien ja menettelyjen muodossa. Siinä on mukana kaksi asiantuntijaryhmää eli jäsenvaltioiden viranomaisia edustava Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmä ja toimialaa edustava sidosryhmien kyberturvallisuuden sertifiointiryhmä. Viimeksi mainittu ryhmä kokoaa yhteen tieto- ja viestintäteknologian tuotteiden ja palvelujen kysyntä- ja tarjontapuolen, myös pienet ja keskisuuret yritykset, digitaalisten palvelujen tarjoajat, eurooppalaiset ja kansainväliset standardointielimet, kansalliset akkreditointielimet, kansalliset tietosuojaviranomaiset ja vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset.

Euroopan parlamentin ja neuvoston on päästävä samalla yhteisymmärrykseen lainsäädäntöaloitteesta,²⁸ joka koskee **Euroopan kyberturvallisuuden teollisuus-, teknologia- ja tutkimusosaamiskeskuksesta ja kansallisten koordinoitavien verkostoa**. Ehdotuksen tavoitteena on vahvistaa unionin kyberturvallisuuteen liittyviä valmiuksia, mikä tapahtuu edistämällä Euroopan teknologian ja teollisuuden kyberturvallisuusekosysteemiä sekä koordinoimalla ja yhdistämällä siihen liittyviä resursseja. Komissio kehottaa lainsäädäntövallan käyttäjiä jatkamaan toimielinten välisiä neuvotteluja

---

rekistereiden tai keskitettyjen sähköisten tietojenhakujärjestelmien yhteenliittämisestä (COM(2019) 372 final (24.7.2019)), kertomus viimeaikaisten väitettyjen EU:n luottolaitoksiin liittyneiden rahanpesutapausten arvioinnista (COM(2019) 373 final (24.7.2019)) ja kertomus rahanpesun selvittelykeskusten välisen yhteistyön puitteiden arvioinnista (COM(2019) 371 final (24.7.2019)).

²⁵ JOIN(2017) 450 final (13.9.2017).

²⁶ EU:n kyberpuolustuspolitiikan kehitys (saatettuna ajan tasalle vuonna 2018), sellaisena kuin se on neuvoston hyväksymänä 19. marraskuuta 2018 (14413/18).

²⁷ Asetus (EU) 2019/881 (17.4.2019).

²⁸ COM(2018) 630 final (12.9.2018).

tästä ensisijaisesta aloitteesta kyberturvallisuuden parantamiseksi ja saattamaan ne nopeasti päätökseen.

Kyberturvallisuuden parantamista koskevaan työhön kuuluu sekä kansallisella että alueellisella tasolla annettava tuki²⁹.

Järjestelmiin ja tietoihin kohdistuvien kyberuhkien lisäksi EU jatkaa **hybridiuhkien** aiheuttamien monimutkaisten ja monitahoisten haasteiden ratkaisemista. Neuvostoon on perustettu kyberuhkia käsittelevä horisontaalinen työryhmä parantamaan EU:n ja sen jäsenvaltioiden kykyä selviytyä kyberuhkista ja tukemaan toimia yhteiskuntien kriisinsietokyvyn vahvistamiseksi. Komissio ja Euroopan ulkosuhdehallinto tukevat näitä ponnisteluja vuonna 2016 esitetyn hybridiuhkien torjumista koskevan yhteisen kehyksen³⁰ ja selviytymiskyvyn ja valmiuksien kehittämisestä hybridiuhkien varalta vuonna annetun 2018 yhteisen tiedonannon³¹ mukaisesti. Lisäksi yhteinen tutkimuskeskus valmistelee parhaillaan ”käsitteellisen mallin” kehystä hybridiuhkien luonnehtimista varten. Sen tavoitteena on auttaa jäsenvaltioita ja niiden toimivaltaisia viranomaisia tunnistamaan, millaisten hybridihyökkäysten kohteiksi ne voivat joutua. Mallissa tarkastellaan, miten (valtiollinen tai muu kuin valtiollinen) toimija käyttää erilaisia työkaluja (disinformaatiosta vakoiluun tai fyysisiin operaatioihin) eri aloilla (talous, asevoimat, yhteiskunta tai politiikka), jotta se voi vaikuttaa kohteeseen erilaisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kyberturvallisuuden parantamiseksi komissio kehottaa Euroopan parlamenttia ja neuvostoa

- pääsemään nopeasti yhteisymmärrykseen lainsäädäntöehdotuksesta, joka koskee **Euroopan kyberturvallisuuden teollisuus-, teknologia- ja tutkimusosaamiskeskusta ja kansallisten koordinoitujen verkostoa.**

III. DIGITAALISTEN INFRASTRUKTUURIEN TURVALLISUUDEN PARANTAMINEN

Entistä digitoidumpien talouksien ja yhteiskuntien tulevan selkärangan muodostavat viidennen sukupolven (5G) verkot. Ne yhdistävät miljardeja esineitä ja järjestelmiä, myös kriittisillä aloilla, kuten energihuollossa, liikenteessä, pankkitoiminnassa ja terveydenhuollossa, mutta niitä käytetään myös teollisuuden hallintajärjestelmissä, jotka välittävät arkaluonteista tietoa ja tukevat turvallisuusjärjestelmien toimintaa. Siksi on olennaisen tärkeää varmistaa 5G-verkkojen kyberturvallisuus ja häiriönsietokyky.

Jäsenvaltiot julkaisivat osana koordinoitua lähestymistapaa 9. lokakuuta 2019 raportin **5G-verkkojen kyberturvallisuuden koordinoitua EU-tason riskinarvioinnista** komission ja Euroopan unionin kyberturvallisuusviraston tuella³². Tämä tärkeä askel on osa maaliskuussa

²⁹ Komissio tukee esimerkiksi kyberturvallisuuteen liittyvää alueidenvälistä innovaatiokumppanuutta, johon osallistuvat Bretagne, Kastilia ja León, Nordrhein-Westfalen, Keski-Suomi ja Viro ja jossa kehitetään eurooppalainen kyberturvallisuuden arvoketju keskittymällä kaupallistamiseen ja mittakaavan laajentamiseen.

³⁰ JOIN(2016) 18 final (6.4.2016).

³¹ JOIN(2018) 16 final (13.6.2018).

³² Verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuudesta annetun direktiivin (EU) 2016/1148 (6.7.2016) mukaisesti perustettu toimivaltaisten viranomaisten yhteistyöryhmä laati EU:n koordinoitua riskinarvioinnin 5G-verkkojen kyberturvallisuudesta komission ja Euroopan unionin kyberturvallisuusviraston tuella:

2019 annetun Euroopan komission suosituksen täytäntöönpanoa. Suosituksella pyritään varmistamaan 5G-verkkojen kyberturvallisuuden korkea taso kaikkialla EU:ssa.³³ Raportti perustuu kaikkien jäsenvaltioiden tekemien kansallisten kyberturvallisuuden riskinarviointien tuloksiin. Siinä määritetään tärkeimmät uhat ja uhkatoimijat, herkimmät kohteet, suurimmat haavoittuvuudet (tekniset ja muun tyyppiset) sekä joukko strategisia riskejä. Arvioinnin pohjalta voidaan määrittää kansallisella ja EU:n tasolla sovellettavia riskinhallintatoimenpiteitä.

Tässä raportissa määritetään useita tärkeitä **kyberturvallisuushaasteita**, joita todennäköisesti tulee esiin tai jotka todennäköisesti voimistuvat 5G-verkoissa. Nämä turvallisuushaasteet liittyvät pääasiassa keskeisiin *innovaatioihin* 5G-teknologiassa, erityisesti ohjelmistojen ja 5G:n mahdollistamien monien erilaisten palvelujen ja sovellusten tärkeyteen sekä *toimittajien* rooliin 5G-verkkojen rakentamisessa ja riippuvaisuuteen yksittäisistä toimittajista. Tämä tarkoittaa sitä, että toimittajien tuotteista, palveluista ja toiminnoista tulee yhä enemmän osa 5G-verkkojen ”hyökkäyspintaa”. Lisäksi yksittäisten toimittajien riskiprofiilin merkitys korostuu. Tähän kuuluu myös toimittajan todennäköisyys joutua EU:n ulkopuolisen maan häirinnän kohteeksi.

Maaliskuussa 2019 annetussa komission suosituksessa määritetyn prosessin mukaisesti jäsenvaltioiden olisi hyväksyttävä 31. joulukuuta 2019 mennessä **lieventävien toimien välineistö**, jotta ne voivat käsitellä tunnistettuja kyberturvallisuusriskejä kansallisella ja unionin tasolla. Komissio ja Euroopan ulkosuhdehallinto jatkavat myös keskusteluja samanmielisten kumppaneiden kanssa kyberturvallisuudesta ja 5G-verkkojen häiriönsietokyvystä. 5G-verkkojen kyberturvallisuutta koskevan koordinoitun EU-tason riskinarvioinnin osalta komissio pitää yhteyttä Natoon.

<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eu-wide-coordinated-risk-assessment-5g-networks-security>.

³³ C(2019)2355 final (26.3.2019).

IV. DISINFORMAATION TORJUMINEN JA VAALIEN SUOJELEMINEN MUILTA KYBERUHKILTA

EU on laatinut **disinformaation torjuntatoimien koordinoimiseksi kehyksen**, joka on kaikilta osin eurooppalaisten arvojen ja perusoikeuksien mukainen.³⁴ Työtä disinformaation leviämismahdollisuuksien kaventamiseksi jatketaan disinformaation torjuntaa koskevalla toimintasuunnitelmalla³⁵. Tähän sisältyy myös vaalien koskemattomuuden suojeleminen.

Keskeistä tässä asiassa on yhteistyö yritysten kanssa verkkoalustoja ja mainosalaa varten tarkoitettujen **disinformaatiota koskevien käytännesääntöjen** mukaisesti³⁶. Ne perustuvat itsesääntelyyn ja ne otettiin käyttöön lokakuussa 2018. Komissio arvioi käytännesääntöjen tehokkuuden niiden ensimmäisen soveltamisvuoden jälkeen verkkoalustojen ja käytännesääntöjen muiden allekirjoittajien toimittamien ja yhdessä komission lausunnon kanssa 29. lokakuuta 2019 julkaistujen itsearviointiraporttien perusteella.³⁷ Raportit osoittavat yleisesti ottaen allekirjoittajien vakaat pyrkimykset panna täytäntöön sitoumuksensa.

Käytännesääntöihin sisältyy viisi sitoumusten pilaria. Allekirjoittajiin kuuluvien alustojen niiden suhteen toteuttamien toimien vauhti ja kattavuus vaihtelevat. Yleisesti ottaen edistymistä on tapahtunut enemmän vuoden 2019 Euroopan parlamentin vaaleihin liittyvien sitoumusten osalta. Tämä koskee erityisesti disinformaatioon liittyvän mainonnan ja sen tuottamisen taloudellisten kannustimien hillitsemistä (pilari 1), poliittisen ja aihekohtaisen mainonnan suuremman läpinäkyvyyden varmistamista (pilari 2) sekä palvelujen eheyden parantamista epäaitojen tilien ja epäaidon toiminnan torjumiseksi (pilari 3). Sitä vastoin edistyminen on ollut hitaampaa tai sitä ei ole tapahtunut lainkaan niiden sitoumusten suhteen, jotka liittyvät kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen (pilari 4) ja tutkimusyhteisön vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen muun muassa siten, että alustoilta pääsee asianmukaisesti ja yksityisyyttä kunnioittavasti tietokokonaisuuksiin tutkimustarkoituksia varten (pilari 5). Eroja on myös sellaisten toimien kattavuudessa, joita kukin alusta on toteuttanut sitoumustensa täytäntöönpanon varmistamiseksi. Lisäksi eroja esiintyy jäsenvaltioiden välillä yksittäisten poliitikkojen käyttöönoton osalta. Komissio jatkaa yhteistyötä käytännesääntöjen allekirjoittajien ja muiden sidosryhmien kanssa, jotta voidaan tehostaa disinformaation torjumiseksi toteutettavia toimia.

Komissio ja korkea edustaja ovat perustaneet disinformaation torjuntaa koskevan toimintasuunnitelman mukaisesti yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa **nopean hälytysjärjestelmän** disinformaatiokampanjoihin puuttumista varten. Tämän järjestelmän ansiosta EU:n toimielimet ja jäsenvaltiot pystyivät jakamaan tietoja ja analyyssejä ennen vuoden 2019 Euroopan parlamentin vaaleja ja koordinoimaan toimiaan. Tätä työtä on

³⁴ Ks. disinformaation torjuntaa koskeva toimintasuunnitelma (JOIN(2018) 36 final, 5.12.2018).

³⁵ JOIN(2019) 12 final (14.6.2019).

³⁶ Käytännesääntöjen mukaisesti verkkoalustoihin kuuluvat Google, Facebook, Twitter ja Microsoft ovat sitoutuneet estämään palvelujensa manipuloivan käytön väärinkäyttöksiin syyllistyviltä toimijoilta. Ne myös toimivat läpinäkyvästi ja julkistavat poliittisen mainonnan sekä ryhtyvät muihin toimenpiteisiin verkon ekosysteemin läpinäkyvyyden, vastuuvollisuuden ja luotettavuuden parantamiseksi. Mainosalan toimialajärjestöt ovat myös sitoutuneet tekemään alustojen kanssa yhteistyötä, jolla parannetaan mainosten sijoittelun valvontaa ja kehitetään sellaisia tuotemerkkejä koskevia turvallisuusvälineitä, joiden tarkoituksena on rajoittaa mainosten sijoittamista verkkosivustoille, joilla välitetään disinformaatiota.

³⁷ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/statement_19_6166. Googlen, Facebookin, Twitterin ja Microsoftin lisäksi käytännesääntöjen allekirjoittajiin kuuluvat Mozilla, seitsemän mainosalaa edustavaa Euroopan tai kansallisen tason toimialajärjestöä ja EDiMA, joka on internetalalla toimivia alustoja ja muita teknologiayrityksiä edustava eurooppalainen järjestö.

tehostettu edelleen vaalien jälkeen päivittäisillä operatiivisen tason keskusteluilla ja sillä, että eri jäsenvaltiot ovat järjestäneet kolme nopean hälytysjärjestelmän yhteyshenkilöiden kokousta.

Toinen disinformaation tunnistamista varten tarkoitettu käytännön toimi oli **strategisen viestinnän työryhmän** ("StratComms-työryhmä") ja erityisesti East StratCom -työryhmän perustaminen. Viimeksi mainittu työryhmä on vastannut EU vs Disinfo -hankkeesta, jossa on valvottu ja analysoitu Venäjän hallitusta tukevaa disinformaatiota ja reagoitu siihen³⁸. Koska työlle on osoitettu ensimmäinen oma 3 miljoonan euron määrärahasa, työtä on voitu vuoden 2019 alusta tehostaa ja laajentaa siten, että siihen on sisällytetty Venäjän hallitusta tukevan disinformaation seuranta ja analysointi. Tätä disinformaatiota välitetään verkossa, radiossa ja televisiossa sekä sosiaalisessa mediassa 19 kielellä, jotka vaihtelevat englannista serbiaan ja arabiaan. Valvontakapasiteetin lisäämisen ansiosta paljastettujen disinformaatiotoimien määrä yli kaksinkertaistui. Tähän mennessä vuonna 2019 on paljastettu noin 2 000 disinformaatiotapausta, kun saman ajanjakson aikana vuonna 2018 tapauksia oli 765. East StratCom -työryhmällä oli elintärkeä rooli vuoden 2019 Euroopan parlamentin vaaleihin kohdistetun Venäjän hallitusta tukevan disinformaation seurannassa ja paljastamisessa. Tutkimuksen lisäksi järjestettiin tiedotuskampanja, jossa käsiteltiin pyrkimyksiä häiritä vaalien järjestämistä ympäri maailman. Tiiviissä yhteistyössä Euroopan parlamentin ja komission kanssa järjestetyn kampanjan saama näkyvyys poiki yli 20 haastattelua tiedotusvälineissä, ja kampanjaan osallistui yli 300 toimittajaa.

Komissio on ryhtynyt toimiin myös **EU:n toimielimiin ja toimintapolitiikkoihin liittyvien myyttien ja disinformaation levittämisen vähentämiseksi**. Komissio on perustanut viestinnän asiantuntijoiden verkoston, jonka verkkoportaalissa tarjotaan vuorovaikutteisia tietoaaineistoja EU:n toimintapolitiikoista sekä disinformaation haasteista ja vaikutuksista yhteiskuntaan. Komissio on käynnistänyt myös sosiaalisen median kampanjoita, joissa keskitytään torjumaan disinformaatiota³⁹, yhteistyössä Euroopan parlamentin ja Euroopan ulkosuhdehallinnon kanssa.

V. MUIDEN TURVALLISUUTTA KOSKEVIEN ENSISIJAINEN TAVOITTEIDEN TOTEUTTAMINEN

1. Lainsäädäntötoimenpiteiden täytäntöönpano turvallisuusunionissa

Jotta turvallisuusunionissa sovituista toimenpiteistä saadaan kaikki turvallisuuteen liittyvä hyöty, kaikkien jäsenvaltioiden on varmistettava näiden toimenpiteiden nopea täytäntöönpano täydessä laajuudessa. Komissio tukee tätä varten aktiivisesti jäsenvaltioita EU:n lainsäädännön täytäntöönpanossa muun muassa tarjoamalla rahoitusta ja helpottamalla parhaiden käytäntöjen vaihtoa. Komissio käyttää täysimääräisesti sille perussopimusten nojalla kuuluvaa toimivaltaa EU:n lainsäädännön täytäntöönpanemiseksi, tarvittaessa myös rikkomusmenettelyjä.

Määräaika **EU:n matkustajarekisteridirektiivin**⁴⁰ saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä päättyi 25. toukokuuta 2018. Tähän mennessä 25 jäsenvaltiota on ilmoittanut

---

³⁸ www.euvsdisinfo.eu

³⁹ <https://europa.eu/euprotects/>

⁴⁰ Direktiivi (EU) 2016/681 (27.4.2016). Tanska ei osallistunut tämän direktiivin hyväksymiseen, eikä direktiivi sido Tanskaa.

saattaneensa direktiivin kokonaan osaksi kansallista lainsäädäntöään⁴¹. Asiassa on siis edistytty merkittävästi sen jälkeen, kun komissio käynnisti heinäkuussa 2018 rikkomusmenettelyn 14:ää jäsenvaltiota vastaan⁴². Kaksi jäsenvaltiota ei ole vielä ilmoittanut direktiivin saattamisesta kokonaan osaksi kansallista lainsäädäntöään 19. heinäkuuta 2018 käynnistetyistä ja käynnissä olevista rikkomusmenettelyistä huolimatta⁴³. Samanaikaisesti komissio tukee edelleen kaikkia jäsenvaltioita niiden pyrkiessä saamaan matkustajarekisteritietojärjestelmänsä valmiiksi, muun muassa helpottamalla tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa.

Määräaika **terrorismin torjuntaa koskevan direktiivin**⁴⁴ saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä päättyi 8. syyskuuta 2018. Tähän mennessä 22 jäsenvaltiota on ilmoittanut saattaneensa direktiivin kokonaan osaksi kansallista lainsäädäntöään. Näin ollen asiassa on edistytty merkittävästi sen jälkeen, kun komissio käynnisti marraskuussa 2018 rikkomusmenettelyn 16:ta jäsenvaltiota vastaan⁴⁵. Kolme jäsenvaltiota ei ole vielä ilmoittanut direktiivin saattamisesta kokonaan osaksi kansallista lainsäädäntöään käynnissä olevista rikkomusmenettelyistä huolimatta⁴⁶. Komissio lähetti 25. heinäkuuta 2019 kahdelle jäsenvaltiolle perustellun lausunnon, koska ne eivät olleet ilmoittaneet direktiivin saattamisesta kokonaan osaksi kansallista lainsäädäntöään⁴⁷. Molemmat jäsenvaltiot vastasivat ilmoittamalla, että lainsäädäntötyö on määrä saattaa päätökseen tämän vuoden loppuun mennessä.

Määräaika **aseiden hankinnan ja hallussapidon valvontaa koskevan direktiivin**⁴⁸ saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä päättyi 14. syyskuuta 2018. Tähän mennessä 13 jäsenvaltiota on ilmoittanut saattaneensa direktiivin kokonaan osaksi kansallista lainsäädäntöään. Yhteensä 15 jäsenvaltiota ei ole vielä ilmoittanut direktiivin saattamisesta kokonaan osaksi kansallista lainsäädäntöään 22. marraskuuta 2018 käynnistetyistä ja käynnissä olevista rikkomusmenettelyistä huolimatta⁴⁹. Komissio lähetti 25. heinäkuuta 2019 yhteensä 20 jäsenvaltiolle perustellun lausunnon, koska ne eivät olleet ilmoittaneet direktiivin saattamisesta kokonaan osaksi kansallista lainsäädäntöään. Tämän seurauksena viisi jäsenvaltiota ilmoitti saattaneensa direktiivin kokonaan osaksi kansallista lainsäädäntöään⁵⁰.

---

⁴¹ Tiedoissa, jotka koskevat ilmoituksia direktiivin saattamisesta kokonaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, on otettu huomioon jäsenvaltioiden ilmoitukset. Ne eivät vaikuta komission yksiköiden tekemiin täytäntöönpanotarkastuksiin (tilanne 17.10.2019).

⁴² Ks. kuudestoista raportti edistymisestä kohti toimivaa ja todellista turvallisuusunionia (COM(2018) 690 final, 10.10.2018).

⁴³ Slovenia on ilmoittanut saattaneensa direktiivin osittain osaksi kansallista lainsäädäntöään. Espanja ei ole ilmoittanut direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöään (tilanne 17.10.2019).

⁴⁴ Direktiivi (EU) 2017/541 (15.3.2017). Direktiiviä ei sovelleta Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Irlannissa eikä Tanskassa.

⁴⁵ Ks. seitsemästoista raportti edistymisestä kohti toimivaa ja todellista turvallisuusunionia (COM(2018) 845 final, 11.12.2018)).

⁴⁶ Kreikka ja Luxemburg eivät ole ilmoittaneet kansallisista täytäntöönpanotoimista. Puola on ilmoittanut kansallisista toimenpiteistä direktiivin saattamiseksi osittain osaksi kansallista lainsäädäntöään (tilanne 17.10.2019).

⁴⁷ Kreikka ja Luxemburg.

⁴⁸ Direktiivi (EU) 2017/853 (17.10.2019).

⁴⁹ Belgia, Tšekki, Viro, Puola, Ruotsi, Slovakia ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat ilmoittaneet täytäntöönpanotoimista, jotka koskevat osaa uusista säännöksistä. Kypros, Saksa, Kreikka, Espanja, Luxemburg, Unkari, Romania ja Slovenia eivät ole ilmoittaneet lainkaan täytäntöönpanotoimista (tilanne 17.10.2019).

⁵⁰ Suomi, Irlanti, Liettua, Alankomaat ja Portugali (tilanne 17.10.2019).

Määräaika **lainvalvontatarkoituksessa käsiteltujen henkilötietojen suoja koskevan direktiivin**⁵¹ saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä päättyi 6. toukokuuta 2018. Tähän mennessä 25 jäsenvaltiota on ilmoittanut, että direktiivi on saatettu kokonaan osaksi kansallista lainsäädäntöä. Asiassa on siis edistytty merkittävästi sen jälkeen, kun komissio käynnisti heinäkuussa 2018 rikkomusmenettelyn 19:ää jäsenvaltiota vastaan⁵². Kolme jäsenvaltiota ei ole vielä ilmoittanut direktiivin saattamisesta kokonaan osaksi kansallista lainsäädäntöään, käynnissä olevista rikkomusmenettelyistä huolimatta⁵³. Komissio päätti 25. heinäkuuta 2019 haastaa kaksi jäsenvaltiota⁵⁴ unionin tuomioistuimeen sen seurauksena, että ne eivät olleet saattaneet direktiiviä osaksi kansallista lainsäädäntöään. Komissio myös lähetti virallisen ilmoituksen yhdelle jäsenvaltiolle⁵⁵, koska se ei ollut saattanut direktiiviä kokonaan osaksi kansallista lainsäädäntöään⁵⁶.

Komissio arvioi parhaillaan **neljännen rahanpesunvastaisen direktiivin**⁵⁷ saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja varmistaa samalla, että jäsenvaltiot panevat säännöt täytäntöön. Niiden piti saattaa direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöään viimeistään 26. kesäkuuta 2018. Komissio jatkaa rikkomusmenettelyä 21:tä jäsenvaltiota vastaan, koska se arvioi, että niiltä saadut ilmoitukset eivät vastaa sitä, mitä direktiivin saattaminen kokonaan osaksi kansallista lainsäädäntöä edellyttää.⁵⁸

Komissio on arvioinut, onko **kyberrikollisuuteen liittyvät direktiivit** saatettu vaatimusten mukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä. Komissio käynnisti heinä- ja lokakuussa 2019 rikkomusmenettelyt 23:a jäsenvaltiota⁵⁹ vastaan. Se katsoi, ettei **lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjumisesta annettua direktiiviä**⁶⁰ ollut kyseisten jäsenvaltioiden ilmoittamassa kansallisessa täytäntöönpanolainsäädännössä saatettu asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä. Komissio käynnisti samoin heinä- ja lokakuussa 2019 rikkomusmenettelyt neljää jäsenvaltiota⁶¹ vastaan. Se katsoi, ettei **tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä annettua direktiiviä**⁶² ollut kyseisten jäsenvaltioiden ilmoittamassa kansallisessa täytäntöönpanevassa lainsäädännössä saatettu asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä.

---

⁵¹ Direktiivi (EU) 2016/680 (27.4.2016).

⁵² Ks. kuudestoista raportti edistymisestä kohti toimivaa ja todellista turvallisuusunionia (COM(2018) 690 final, 10.10.2018).

⁵³ Slovenia on ilmoittanut saattaneensa direktiivin osittain osaksi kansallista lainsäädäntöään. Espanja ei ole antanut ilmoitusta direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöään. Vaikka Saksa ilmoitti saaneensa päätökseen direktiivin saattamisen osaksi kansallista lainsäädäntöään, komissio katsoo, ettei direktiiviä ole saatettu kokonaan osaksi maan kansallista lainsäädäntöä (tilanne 17.10.2019).

⁵⁴ Kreikka ja Espanja.

⁵⁵ Saksa.

⁵⁶ Kreikka ilmoitti saattaneensa direktiiviin kokonaan osaksi kansallista lainsäädäntöään.

⁵⁷ Direktiivi (EU) 2015/849 (20.5.2015).

⁵⁸ Belgia, Bulgaria, Tšekki, Tanska, Saksa, Viro, Irlanti, Ranska, Italia, Kypros, Latvia, Liettua, Unkari, Alankomaat, Itävalta, Puola, Romania, Slovakia, Suomi, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta (tilanne 17.10.2019). Komissio lopetti aiemmin seitsemän direktiiviin liittyntä rikkomusmenettelyä.

⁵⁹ Belgia, Bulgaria, Tšekki, Saksa, Viro, Kreikka, Espanja, Ranska, Kroatia, Italia, Latvia, Liettua, Luxemburg, Unkari, Malta, Itävalta, Puola, Portugali, Romania, Slovenia, Slovakia, Suomi ja Ruotsi.

⁶⁰ Direktiivi 2011/93/EU (13.12.2011).

⁶¹ Bulgaria, Italia, Portugali ja Slovenia.

⁶² Direktiivi 2013/40/EU (12.8.2013).

Komissio kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään kiireellisesti tarvittaviin toimenpiteisiin seuraavien direktiivien saattamiseksi kokonaan osaksi kansallista lainsäädäntöä ja ilmoittamaan siitä komissiolle:

- **EU:n matkustajarekisteridirektiivi**, jonka osalta yhden jäsenvaltion on vielä ilmoitettava direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöään ja yhden jäsenvaltion on vielä saatettava päätökseen ilmoittaminen direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöään⁶³
- **terrorismin torjuntaa koskeva direktiivi**, jonka osalta kahden jäsenvaltion on vielä ilmoitettava direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöään ja yhden jäsenvaltion on saatettava päätökseen ilmoittaminen direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöään⁶⁴
- **aseiden hankinnan ja hallussapidon valvontaa koskeva direktiivi**, jonka osalta kahdeksan jäsenvaltion on vielä ilmoitettava direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöään ja seitsemän jäsenvaltion on saatettava päätökseen ilmoittaminen direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöään⁶⁵
- **lainvalvontatarkoituksessa käsiteltyjen henkilötietojen suoja koskeva direktiivi**, jonka osalta yhden jäsenvaltion on vielä ilmoitettava direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöään ja kahden jäsenvaltion on saatettava päätökseen ilmoittaminen direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöään⁶⁶
- **neljäs rahanpesunvastainen direktiivi**, jonka osalta 21 jäsenvaltion on saatettava päätökseen ilmoittaminen direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöään⁶⁷
- **lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjumisesta annettu direktiivi**, jonka osalta on käynnistetty rikkomusmenettelyt 23:a jäsenvaltiota vastaan direktiivin virheellisestä saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä⁶⁸
- **tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä annettu direktiivi**, jonka osalta on käynnistetty rikkomusmenettelyt neljää jäsenvaltiota vastaan direktiivin virheellisestä saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä⁶⁹.

2. Toimintavalmius ja suojele

Selviytymiskyvyn vahvistaminen turvallisuusuhkien varalta on olennainen osa työtä kohti toimivaa ja todellista turvallisuusunionia. Komissio tukee jäsenvaltioita ja

⁶³ Slovenia on ilmoittanut saattaneensa direktiivin osittain osaksi kansallista lainsäädäntöään. Espanja ei ole ilmoittanut direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöään (tilanne 17.10.2019).

⁶⁴ Kreikka ja Luxemburg eivät ole antaneet ilmoitusta direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöään. Puola on ilmoittanut saattaneensa direktiivin osittain osaksi kansallista lainsäädäntöään (tilanne 17.10.2019).

⁶⁵ Belgia, Tšekki, Viro, Puola, Ruotsi, Slovakia ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat ilmoittaneet täytäntöönpanotoimista, jotka koskevat osaa uusista säännöksistä. Kypros, Saksa, Kreikka, Espanja, Luxemburg, Unkari, Romania ja Slovenia eivät ole ilmoittaneet lainkaan täytäntöönpanotoimista (tilanne 17.10.2019).

⁶⁶ Slovenia on ilmoittanut saattaneensa direktiivin osittain osaksi kansallista lainsäädäntöään. Espanja ei ole antanut ilmoitusta direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöään. Vaikka Saksa ilmoitti saaneensa päätökseen direktiivin saattamisen osaksi kansallista lainsäädäntöään, komissio katsoo, ettei direktiiviä ole saatettu kokonaan osaksi maan kansallista lainsäädäntöä (tilanne 17.10.2019).

⁶⁷ Belgia, Bulgaria, Tšekki, Tanska, Saksa, Viro, Irlanti, Ranska, Italia, Kypros, Latvia, Liettua, Unkari, Alankomaat, Itävalta, Puola, Romania, Slovakia, Suomi, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta (tilanne 17.10.2019).

⁶⁸ Belgia, Bulgaria, Tšekki, Saksa, Viro, Kreikka, Espanja, Ranska, Kroatia, Italia, Latvia, Liettua, Luxemburg, Unkari, Malta, Itävalta, Puola, Portugal, Romania, Slovenia, Slovakia, Suomi ja Ruotsi.

⁶⁹ Bulgaria, Italia, Portugal ja Slovenia.

paikallisviranomaisia julkisten tilojen suojelun tehostamisessa ja panee täytäntöön lokakuussa 2017 esitetyn asiaa koskevan toimintasuunnitelman ja EU:n kaupunkiagendaan kuuluvan, tammikuussa 2019 perustetun, julkisten tilojen turvallisuutta koskevan kumppanuuden. Tähän työhön osallistuvat ne kaupungit, jotka lähestyivät komissiota ja pyysivät tukea julkisten tilojen suojelemiseen liittyvien haasteiden ratkaisemisessa.

Julkisten tilojen turvallisuuden parantamisessa keskeisessä asemassa on parhaiden käytäntöjen vaihto paikallisviranomaisten ja yksityisten toiminnanharjoittajien välillä. Tämä oli ydinasia **Euroopan turvallisuuden teemaviikolla**, jonka EU:n rahoittama ”Protect Allied Cities against Terrorism in Securing Urban Areas” -hanke järjesti Nizzassa, Ranskassa, 14.–18. lokakuuta 2019. Tapahtuma kokosi yhteen 500 osallistujaa kaupungeista, kansallisista viranomaisista ja tutkimuslaitoksista eri puolilta Eurooppaa. Sen yhteydessä korostettiin kaikkien asianosaisten sidosryhmien – sekä julkisten että yksityisten – välisen tiiviin yhteistyön merkitystä ja uusien teknologioiden roolia kaupunkien suojelun parantamisessa. Julkisten tilojen suojelu oli esillä myös Brysselissä 7.–10. lokakuuta 2019 järjestetyllä **Euroopan alueiden ja kuntien teemaviikolla**. Sen aikana järjestettiin työpaja EU:n kaupunkiagendaan kuuluvasta julkisten tilojen turvallisuutta koskevasta kumppanuudesta. Siinä keskityttiin paikallisviranomaisten rooliin turvallisuuspolitiikan alalla sekä EU:n sääntelyyn ja rahoitukseen kaupunkien julkisten tilojen tärkeimpien turvallisuushaasteiden ratkaisemisessa. Keskeisiä aiheita olivat myös älykkäiden ratkaisujen ja teknologioiden välityksellä tapahtuva innovointi sekä oletusarvoisen turvallisuuden käsite, ennaltaehkäisy ja sosiaalinen osallisuus. Komissio auttaa myös edistämään näihin aloihin liittyvää kaupunkien innovointia kaupunkialueiden innovatiivisia toimenpiteitä koskevan viimeisimmän ehdotuspyyntönsä avulla. Sen tuloksista ilmoitettiin elokuussa 2019. Valittujen hankkeiden joukosta kolme kaupunkia (Kreikan Pireus, Suomen Tampere ja Italian Torino) testaavat uusia kaupunkien turvallisuuteen liittyviä ratkaisuja.⁷⁰

Jotta **uskonnonharjoituspaikkojen suojelemista** ja erilaisten uskonnollisten ryhmien tarpeiden selvittämistä voitaisiin parantaa, komissio järjesti 7. lokakuuta 2019 tapaamisen juutalaisten, muslimien, kristittyjen ja buddhalaisten yhteisöjen edustajien kanssa. Tapaaminen oli osa EU:n vuonna 2017 esitetyn julkisten tilojen suojelemisen tukemista koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa. Tapaamisessa todettiin, että tietoisuus turvallisuudesta ja toimintavalmius vaihtelevat huomattavasti eri uskonnollisten yhteisöjen välillä, ja korostettiin, että oli tärkeää jatkaa hyvien käytäntöjen vaihtoa. Tapaaminen osoitti myös, että perustason turvallisuustoimenpiteiden käyttöönotto ja turvallisuutta koskevan tietoisuuden lisääminen eivät ole ristiriidassa sen kanssa, että uskonnonharjoituspaikkojen avoimuus ja esteettömyys säilytetään. Komissio kerää hyviä käytäntöjä ja tietoisuuden lisäämiseen liittyvää materiaalia sähköiselle asiantuntija-alustalleen ja tiedottaa asiasta jäsenvaltioiden turvallisuusviranomaisille julkisten tilojen suojeeluun liittyvällä julkisen ja yksityisen sektorin foorumilla.

Yksi lisähuomiota kaipaava alue on se, että **droonit** aiheuttavat yhä enemmän elintärkeään infrastruktuuriin ja julkisiin tiloihin kohdistuvia turvallisuusuhkia. Komissio on täydentänyt äskettäin annettua EU:n lainsäädäntöä⁷¹ turvallisesta droonien käytöstä miehitettyssä ilmatilassa. Komissio myös tukee jäsenvaltioita – droonien hyödylliseen käyttöön liittyviä

⁷⁰ Kaupunkialueiden innovatiiviset toimenpiteet ovat Euroopan aluekehitysrahaston yhteisrahoittama väline. Lisätietoja: <https://www.uia-initiative.eu/en/call-proposals/4th-call-proposals>.

⁷¹ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/947, annettu 24 päivänä toukokuuta 2019, säännöistä ja menetelmistä miehittämättömien ilma-alusten käytössä.

mahdollisuuksia heikentämättä – droonien vahingolliseen käyttöön liittyvän kehityksen seuraamisessa rahoittamalla asiaan liittyvää tutkimusta ja helpottamalla vastatoimenpiteiden testaamista. Kokemusten ja parhaiden käytäntöjen vaihto on ratkaisevan tärkeää, kuten Brysselissä 17. lokakuuta 2019 miehittämättömien ilma-alusjärjestelmien aiheuttamien uhkien torjumisesta järjestetty korkean tason kansainvälinen konferenssi osoitti. Tähän komission järjestämään tapahtumaan osallistui 250 henkilöä jäsenvaltioista, kansainvälisistä järjestöistä, kolmansista kumppanimaista, yrityksistä, tiedemaailmasta ja kansalaisyhteiskunnasta, ja siinä keskusteltiin droonien aiheuttamista turvallisuushaasteista ja niiden ratkaisukeinoista. Tapaamisessa kävi ilmi, että on tarpeen laatia säännöllisiä drooneihin liittyviä riskienarviointeja ja tehdä tiivistä yhteistyötä ilmailu- ja lainvalvontaviranomaisten välillä, jotta droonien turvallista käyttöä koskevan EU:n lainsäädännön kehittämistä voidaan jatkaa. Lisäksi on testattava muita drooneihin liittyviä vastatoimenpiteitä soveltamalla koordinoitua eurooppalaista lähestymistapaa. Tapaamisessa oltiin myös yhtä mieltä siitä, että viranomaisten ja yritysten on tehtävä tiivistä yhteistyötä sen puolesta, että droonit olisivat turvallisia ja toiminnallisesti luotettavia ja että niitä olisi vaikea käyttää vahingontekoihin.

3. *Ulkoisen ulottuvuus*

Koska suurin osa unioniin kohdistuvista turvallisuusriskeistä ulottuu EU:n rajojen ulkopuolelle ja liittyy maailmanlaajuisiin uhkiin, yhteistyö kumppanimaiden, järjestöjen ja asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa on elintärkeää, jotta voidaan rakentaa toimiva ja todellinen turvallisuusunioni.

Tietojen vaihto on keskeistä tämän yhteistyön kannalta. Komissio antoi yhdessä tämän raportin kanssa suosituksen neuvostolle luvan antamisesta aloittaa neuvottelut **EU:n ja Uuden-Seelannin välisestä sopimuksesta, joka koskee henkilötietojen vaihtoa vakavan rikollisuuden ja terrorismin torjumiseksi** Europolin ja Uuden-Seelannin toimivaltaisten viranomaisten välillä. Tällainen sopimus vahvistaa edelleen Europolin valmiuksia tehdä Uuden-Seelannin kanssa yhteistyötä Europolin toimeksiantoon kuuluvien rikosten ehkäisemistä ja torjuntaa varten. Europolin ja Uuden-Seelannin poliisin välillä huhtikuussa 2019 sovittu työjärjestely on kehys jäsenmääränsä strategisen tason yhteistyölle, mutta se ei sisällä oikeusperustaa henkilötietojen vaihtamista varten. Henkilötietojen vaihtaminen kunnioittaen täysin EU:n lainsäädäntöä ja perusoikeuksia on välttämätöntä, jotta operatiivinen poliisiyhteistyö olisi tehokasta. Komissio määritteli aiemmin kahdeksan Lähi-idän/Pohjois-Afrikan alueella sijaitsevaa ensisijaista maata terroriuhan, muuttoliikkeeseen liittyvien haasteiden ja Europolin operatiivisten tarpeiden perusteella neuvottelujen käynnistämiseksi.⁷² Komissio ottaa huomioon EU:n lainvalvontaviranomaisten operatiiviset tarpeet ja tällä alalla tehtävän tiiviimmän yhteistyön mahdolliset edut – joista osoituksena ovat maaliskuussa 2019 tapahtuneen Christchurchin hyökkäyksen jatkotoimet – ja pitää niiden perusteella tarpeellisenä, että Uusi-Seelanti lisätään niiden ensisijaisten maiden joukkoon, joiden kanssa aloitetaan neuvottelut piakkoin.

Unionin kolmansien kumppanimaiden kanssa tekemän turvallisuusyhteistyön toinen kulmakivi on **matkustajarekisteritietojen** siirto. Komissio antoi 27. syyskuuta 2019 neuvostolle suosituksen luvan antamisesta aloittaa neuvottelut matkustajarekisteritietojen siirtämistä koskevasta **EU:n ja Japanin välisestä** sopimuksesta. Sen tarkoituksena on

⁷² Ks. yhdestoista raportti edistymisestä kohti toimivaa ja todellista turvallisuusunionia (COM(2017) 608 final, 18.10.2017)). Ensisijaiset maat ovat Algeria, Egypti, Israel, Jordania, Libanon, Marokko, Tunisia ja Turkki.

ehkäistä ja torjua terrorismia ja vakavaa rajatylittävää rikollisuutta kunnioittaen täysin tietosuojaa koskevia takeita ja perusoikeuksia.⁷³ Suositus on tarkasteltavana neuvostossa työryhmätasolla. Komissio kehottaa neuvostoa hyväksymään nopeasti valtuutuksen Japanin kanssa käytäviä neuvotteluja varten. Järjestelyjen käyttöönotto ennen vuoden 2020 olympialaisia olisi erittäin hyvä asia turvallisuuden kannalta.

Komissio tukee globaalilla tasolla **Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön** työtä, joka koskee matkustajarekisteritietojen käsittelemistä koskevan standardin laatimista. Se on vastaus Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa nro 2396 esitettyyn pyyntöön, jossa kaikkia Yhdistyneiden kansakuntien jäsenvaltioita kehoitetaan kehittämään valmiudet kerätä, käsitellä ja analysoida matkustajarekisteritietoja. Komissio esitti 13. syyskuuta 2019 ehdotuksen⁷⁴ neuvoston päätökseksi Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön neuvostossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta, joka koskee matkustajarekisteritietoja koskevia standardeja ja suositeltuja menettelytapoja. Ehdotus on tarkasteltavana neuvostossa työryhmätasolla. Komissio kehottaa hyväksymään nopeasti neuvoston päätöksen. EU:n ja sen jäsenvaltioiden kanta on esitetty myös Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön yleiskokouksen 40. istuntoon toimitetussa tiedonannossa ”Standards and principles on the collection, use, processing and protection of Passenger Name Record data”.

Kanadan kanssa tehtävän uuden matkustajarekisteritietoja koskevan sopimuksen osalta komissio pyrkii siihen, että sopimus saataisiin viimeistelyä nopeasti. Tänä kesänä käynnistettiin **Australian** kanssa tehdyn matkustajarekisteritietoja koskevan sopimuksen yhdistetty yhteinen uudelleentarkastelu ja yhteinen arviointi ja **Yhdysvaltojen** kanssa tehdyn matkustajarekisteritietoja koskevan sopimuksen yhteinen arviointi. Ne alkoivat vierailuilla Canberraan elokuussa 2019 ja Washingtoniin syyskuussa 2019. Komissio kertoi Euroopan parlamentin kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle 14. lokakuuta 2019 järjestetyssä suljetussa istunnossa Japanin, Australian ja Kanadan kanssa matkustajarekisteritietojen osalta tehdyn työn tilanteesta.

Myös **Länsi-Balkanin** kumppaneiden kanssa tehtävässä turvallisuusyhteistyössä on edistytty panemalla täytäntöön lokakuussa 2018 hyväksytty yhteinen toimintasuunnitelma terrorismin torjunnasta Länsi-Balkanin alueella. Komissio allekirjoitti 9. lokakuuta terrorismin torjuntaa koskevat ei-sitovat kahdenväliset järjestelyt Albanian ja Pohjois-Makedonian tasavallan kanssa.⁷⁵ Näissä järjestelyissä määritetään räätälöidyt ensisijaiset toimet, jotka kyseessä olevan kumppanimaan viranomaiset toteuttavat. Järjestelyihin kuuluvat yhteisen toimintasuunnitelman viisi tavoitetta⁷⁶, ja niissä ilmoitetaan, minkälaista tukea komissio aikoo tarjota. Vastaavat järjestelyt on määrä allekirjoittaa jäljellä olevien Länsi-Balkanin kumppaneiden kanssa tulevien viikkojen aikana. Lisäksi komissio allekirjoitti 7. lokakuuta 2019 sopimuksen rajaturvallisuutta koskevasta yhteistyöstä Montenegron ja Euroopan raja- ja merivartioston (Frontex) välillä. Tässä sopimuksessa annetaan virastolle valtuudet tukea

⁷³ COM(2019) 420 final (27.9.2019).

⁷⁴ COM(2019) 416 final (13.9.2019).

⁷⁵ https://ec.europa.eu/home-affairs/news/news/20191009_security-union-implementing-counter-terrorism-arrangements-albania-north-macedonia_en

⁷⁶ Yhteisessä toimintasuunnitelmassa on määritetty seuraavaan viiteen tavoitteeseen liittyviä toimia: vankka kehys terrorismin torjumiseksi; väkivaltaisen ääriajattelun tehokas ennaltaehkäisy ja torjunta; tehokas tietojen vaihto ja operatiivinen yhteistyö; valmiuksien kehittäminen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjumiseksi; kansalaisten ja infrastruktuurin suojelun vahvistaminen.

Montenegroa rajaturvallisuuden alalla, jotta voidaan torjua laitonta muuttoliikettä ja rajatylittävää rikollisuutta ja vahvistaa tällä tavoin EU:n ulkorajoja.

Jotta yhteistyötä kumppanimaiden kanssa voitaisiin tehostaa yhteisten turvallisuusuhkien torjumiseksi, komissio kehottaa neuvostoa

- myöntämään luvan käynnistää neuvottelut EU:n ja **Uuden-Seelannin** välisestä sopimuksesta, joka koskee henkilötietojen vaihtoa vakavan rikollisuuden ja terrorismin torjumiseksi
- myöntämään luvan käynnistää neuvottelut EU:n ja **Japanin** välisestä matkustajarekisteritietojen siirtämisestä koskevasta sopimuksesta
- hyväksymään ehdotuksen **neuvoston päätökseksi Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön neuvostossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta**, joka koskee matkustajarekisteritietoja koskevia standardeja ja suositeltuja menettelytapoja.

VI. PÄÄTELMÄT

Tässä raportissa on esitetty erilaisia toimenpiteitä, joihin EU on ryhtynyt pyrkiessään löytämään ratkaisuja Eurooppaan kohdistuviin yhteisiin uhkiin ja parantamaan EU:n yhteistä turvallisuutta. Edistymistä kohti toimivaa ja todellista turvallisuusunionia ruokkii yhteisymmärrys siitä, että nykyiset turvallisuushaasteet ovat ratkaistavissa parhaiten tekemällä yhteistyötä EU:ssa ja kolmansien maiden kanssa. Edistyminen on tulosta eri toimijoiden välisestä tiiviistä yhteistyöstä, luottamuksen rakentamisesta, resurssien jakamisesta ja uhkien kohtaamisesta yhdessä kaikilla hallinnon tasoilla ulottuen kaupungeista muihin paikallisiin toimijoihin, alueisiin ja kansallisiin viranomaisiin sekä EU:n tasolle saakka (Euroopan parlamentti ja neuvosto), viranomaisten, EU:n virastojen, yksityisten toimijoiden ja kansalaisyhteiskunnan osallistumisesta ja asiantuntemuksen, työkalujen ja resurssien hyödyntämisestä eri politiikanaloilla, kuten liikennepolitiikassa, digitaalisilla sisämarkkinoilla tai koheesio-politiikassa. Tällä tavoin turvallisuusunionin eteen tehtävä työ on kytketty osaksi perusoikeuksien suojelua sekä arvojemme turvaamista ja edistämistä.

Työn kohti toimivaa ja todellista turvallisuusunionia on jatkettava. Tärkeistä vireillä olevista aloitteista on päästävä nopeasti yhteisymmärrykseen. Tällaisia aloitteita ovat erityisesti 1) lainsäädäntöehdotus terroristisen verkkosivustojen poistamisesta, 2) lainsäädäntöehdotus lainvalvontaviranomaisten sähköiseen todistusaineistoon pääsyn parantamisesta, 3) lainsäädäntöehdotus Euroopan kyberturvallisuuden teollisuus-, teknologia- ja tutkimusosaamiskeskusten ja kansallisten koordinaatitietokeskusten verkoston perustamisesta ja 4) lainsäädäntöehdotukset vahvemmista ja älykkäämmistä tietojärjestelmistä sisäisen turvallisuuden, rajaturvallisuuden ja muuttoliikkeen hallinnan tueksi. Sovitut toimenpiteet ja välineet on muutettava operatiiviseksi todellisuudeksi kentällä siten, että kaikki jäsenvaltiot panevat EU:n lainsäädännön täytäntöön oikea-aikaisesti ja kaikilta osin, jotta sillä voidaan edistää turvallisuutta parhaalla mahdollisella tavalla. Erityisen tärkeää on, että kaikki jäsenvaltiot panevat täytäntöön äskettäin hyväksytyyn lainsäädännön EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta sisäisen turvallisuuden, rajaturvallisuuden ja muuttoliikkeen hallinnan tueksi. Näin kunnianhimoinen tavoite täyden yhteentoimivuuden aikaansaamisesta voidaan saavuttaa viimeistään vuonna 2020. Lisäksi Euroopan on pysyttävä valppaana uusien ja muuttuvien uhkien varalta ja jatkettava yhteistyötään kaikkien kansalaisten turvallisuuden parantamiseksi.